

ACTIVITĂȚI EDUCAȚIONALE PRESTATE ÎN REȚEA DE CĂTRE CENTRUL BIBLIOTECONOMIC TERITORIAL

Galina AGAFIȚA,
Biblioteca Publică Raională
„Grigore Vieru”, Călărași

*„Bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și sursele de informare.
Educația profesională continuă a bibliotecarului este indispensabilă
pentru asigurarea celor mai bune servicii de bibliotecă”
(Manifestul Bibliotecilor Publice, IFLA/ UNESCO)*

Lumea comunicațiilor informaționale în continuă schimbare. Și biblioteca, în acest context, nu are o altă alegere, decât să se schimbe și să facă acest lucru cât mai rapid – dacă se dorește ca serviciile de bibliotecă să fie solicitate în viitor, ofertele bibliotecilor să fie atractive, calitative și cu pondere majoră.

Calitatea serviciilor asigurate de biblioteca publică depinde de experiența bibliotecarilor. Bibliotecarul, fiind una din componentele principale ale bibliotecii moderne, trebuie să își dezvolte permanent orizontul de cunoaștere, competențele profesionale conform necesităților de formare ale utilizatorilor, să învețe pe parcursul întregii vieți și nu pentru sine, dar pentru oameni.

Biblioteca Publică Raională „Grigore Vieru”, Călărași, Centru Biblioteconomic Teritorial, a contribuit la acest proces de formare/ transformare a bibliotecarului modern, fiind provocat, în special, în ultimii ani, de programele de modernizare ale bibliotecilor, de cerințele și prevederile noilor acte oficiale din domeniu. Astfel, formarea competențelor personalului de specialitate din teritoriu a fost realizată printr-un ansamblu divers de activități educaționale în parteneriat/ colaborare cu: Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova; Centrul de Excelență și Formare din

cadrul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”; Centrelor de Excelență Regionale (Orhei, Telenești); Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari (Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Chișinău); AO IREX Moldova și Centrul de Informare Continuă în domeniul Electoral (CICDE).

Spiritul de colaborare s-a manifestat și cu Departamentul de Formare Continuă al Universității de Stat din Moldova prin organizarea cursurilor de formare profesională de scurtă durată (75 de ore) în cadrul BPR „Grigore Vieru” (în anul 2013 – pentru 23 de bibliotecari; 2016 – pentru 20 de bibliotecari; 2018 – pentru 31 de bibliotecari).

Sigur că activitățile educaționale au fost prestate în funcție de nivelul de pregătire a bibliotecarilor și a solicitărilor acestora, identificate prin evaluarea rapoartelor statistice și analitice; raportarea on-line; vizitelor în biblioteci, interacțiunii cu bibliotecarii etc. Pornind de la identificarea elementelor de competență a personalului din biblioteci, Biblioteca Publică Raională „Grigore Vieru”, Călărași elaborează programe de livrare a activităților educaționale non-formale, totodată recomandând Ofertele Educaționale Integrale ale Centrelor Biblioteconomice, Departamentale și Teritoriale prin distribuirea acestora online fiecărui bibliotecar din rețea.

Din experiența anului 2019:

- participarea bibliotecarilor la instruire, organizate conform ofertelor educaționale de către: Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (CFPC BNRM); Centrul de Excelență și Formare din cadrul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (CEF BNC); Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”; IREX și Centrul de Informare Continuă în domeniul Electoral (CICDE):

- atelier de instruire *Facilitarea evenimentelor comunitare, Bazele descentralizării. Crearea Colțișorului de Descentralizare la bibliotecă* (Onișcani);

- conferința *Biblioteca și educația non-formală* (Țibirica copii);

- training *Cum se implementează un serviciu nou de bibliotecă. Portofoliul serviciului* (Răciula);

- atelier de instruire a bibliotecarilor cu suportul coordonatorilor din republică în domeniul informării alegătorilor cu genericul: *Democrația se învață: de la local la național* (Pitușca, Rădeni, Hoginești, Onișcani);

- Forumul Formatorilor *Metode și abordări inovative de instruire* (BPR „Grigore Vieru”);

- atelier de instruire *Ora să ȘTIM* (Țibirica copii);

- *Forumul Cercetătorilor din sistemul național de biblioteci* (BPR „Grigore Vieru”);

- sesiune de *Advocacy Dezvoltare. Impact. Sustenabilitate* (Hoginești, Țibirica copii);

- trainingul facilitatorilor de activități de *Literație pentru Familie* (BPR „Grigore Vieru”);

- livrarea instruirilor non-formale pentru toți bibliotecarii din rețeaua raională de biblioteci publice în conformitate cu necesitățile lor de formare și instruire (BPR „Grigore Vieru”):

- *Clasificarea Zecimală Universală. Aparatul informativ-bibliografic. Descriere bibliografică* – 38 participanți;

- *Creăm competențe bibliotecarilor în domeniul evidenței corecte a activității biblio-*

tecii și a raportării online – 15 participanți;

- Instruirea bibliotecarilor din raion în domeniul informării alegătorilor cu genericul *Democrația se învață: de la local la național* – 20 de participanți;

- *Modificări în raportul „Cercetarea statistică anuală nr. 6-c – Activitatea Bibliotecilor”* cu participarea doamnei Victoria Popa, șef Centru de Statistică (BNRM – 38 de participanți);

- *Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor publice, cum îl aplicăm* cu participarea doamnei Ludmila Corghenci, Centrul de Formare Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării (BNRM) – 38 de participanți;

- ședințe metodice și de planificare:

- *Evaluarea activității bibliotecilor publice în anul 2018 – întrunire raională;*

- *Explicații cu privire la atribuirea funcțiilor angajaților din bibliotecile publice în contextul Legii nr.270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sistemul bugetar;*

- *Formarea competențelor bibliotecarilor în domeniul raportării datelor statistice și utilizarea sistemului de statistică on-line;*

- *Metodologia de elaborare a raportului de activitate axat pe indicatori de performanță și impact;*

- *Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor publice: cum îl aplicăm;*

- *Biblioteci publice: priorități de activitate pentru anul 2020* cu participarea doamnei Ecaterina Dmitric, șef secție în cadrul Direcției Dezvoltare în Biblioteconomie, BNRM.

- vizite metodice de îndrumare în scopul acordării ajutorului practic în funcție de problemele concrete ale bibliotecarilor în organizarea: colecțiilor, pornind de la prelucrarea, clasificarea, catalogarea, setului de documente necesare bibliotecii ș. a. (36);

- asistența on-line sau telefonică este acordată în permanență de către BPR „Grigore Vieru”, centru biblioteconomic teritorial;

- mentoratul, modalitate ce contribuie dezvoltarea relațiilor de colaborare și învățare între bibliotecari;

- coaching-ul constă în îndrumarea bi-

biotecarului spre găsirea de către el însuși a unei soluții sau căi de urmat în rezolvarea unei situații dificile în activitatea bibliotecii.

Numărul total de ore de participare la activitățile educaționale non-formale a personalului de specialitate din raionul Călărași este de 650 de ore, per angajat – 16 ore academice.

Anul 2018 este relevant prin următoarele activități educaționale:

- organizarea unui curs de formare profesională de scurtă durată „Tendințe actuale în activitatea bibliotecilor din Republica Moldova” (75 de ore în perioada 28 noiembrie – 5 decembrie 2018) în parteneriat cu Secția de Formare Continuă a USM pentru 31 de bibliotecari (26 – biblioteci publice; 5 – biblioteci școlare);

- facilitarea participării bibliotecarilor la instruire organizate conform ofertelor educaționale de către: Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (CFPC BNRM); Centrul de Excelență și Formare din cadrul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (CEF BNC); AO IREX Moldova și Centrul de Informare Continuă în domeniul Electoral (CICDE);

- livrarea instruirilor non-formale pentru toți bibliotecarii din rețeaua raională de biblioteci publice în conformitate cu necesitățile lor de formare (BPR „Grigore Vieru”): e-guvernare, Advocacy, CodeLab – învață coding la bibliotecă, utilizarea tabletei, aplicația Movie-Maker, Educație electorală și informarea alegătorilor ș. a.

- ședințe metodice și de planificare: 14.02.2018 – *Evaluarea activității bibliotecilor publice în anul 2017 – întrunire raională*; 29.06.2018 – *Cadrul de reglementare necesar implementării Legii 16/2017 cu privire la biblioteci* cu participarea vice-directorului BNRM, Vera Osoianu; 18.08.2018 – *Rolele și locul bibliotecii în cadrul Programului Național Lectura Central* cu participarea Ecaterinei Dmitric, șef Direcție Dezvoltare în Biblioteconomie BNRM; 11.12.2018 – *Prioritățile de activitate a bibliotecilor pentru anul 2019*;

- deplasări în teritoriu – 6 (Pitușca –

participare la ședința consiliului primăriei care avea la ordinea zilei lichidarea bibliotecii pentru copii. S-a luat o decizie în favoarea menținerii activității acesteia datorită implicării BPR; Novaci – ajutor practic în aranjarea corectă a colecției de cărți biotecarului care nu avea pregătire profesională; Peticeni – participare la activitatea clubului conversațional de engleză; Oricova, Căbăiești, Buda – pentru îndrumare);

- vizita de studiu în România, localitatea Borcea – Botnaru Veronica, biblioteca s. Hoginești.

Numărul total de ore academice de participare la activitățile educaționale formale și non-formale a personalului în anul 2018 constituie 3984, inclusiv activitățile educaționale formale – 1875 ore; total per angajat – 83,0 de ore.

Procesul de instruire profesională are un impact pozitiv asupra numărului și calității serviciilor prestate de bibliotecari pentru comunitate. De exemplu: în anul 2019 a fost asigurată durabilitatea și implementarea a 121 de servicii de bibliotecă, inclusiv 78 pentru copii, care au inclus activități educaționale și transfer de cunoștințe pentru comunitate. Menționăm și contribuția la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă – 2030, care sunt un apel universal la acțiune pentru bibliotecile publice în eradicarea sărăciei, foametei, asigurarea unei vieți sănătoase, protejarea planetei și asigurarea faptului că toți oamenii se bucură de pace și prosperitate. În topul SMB este categoria educație, incluziune digitală urmată de cultură și recreere, sănătate, comunicare și creștere economică.

Implicarea bibliotecarilor călărășeni în formarea profesională continuă are drept urmare o majorare și a altor măsurători ai activității. Astfel, de serviciile de bibliotecă au beneficiat 6522 de persoane, din care – 1995 copii (48,8% din numărul total de utilizatori). Comparativ cu anul 2018 se înregistrează o creștere a numărului de participanți în activitățile bibliotecilor cu 722 de persoane, inclusiv 176 de copii (în anul 2017 numărul total al utilizatorilor constituia 4935, inclusiv copii – 1256).

Rata de atragere a populației de către biblioteci la fel este un indicator în creștere,

care demonstrează că bibliotecile devin tot mai atractive grație competențelor profesionale

acumulate și aplicate în practică de către bibliotecari:

2017	2018	2019
18,6%	20,1%	20,7%

Performanțele obținute de către bibliotecari sunt și un impact al deținerii categoriilor de calificare de către personalul de specialitate – 44,4 % din numărul total al

acestora, inclusiv: categorie superioară de calificare – 1 persoană, categoria 1-a – 5, categoria a 2-a – 14.